

บทที่ 3

สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดตุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ดังนั้นในการวิจัยระยะที่ 1 จึงจำเป็นต้องศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดตุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการการพัฒนาเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการแสวงหาแนวทางพัฒนาในการวิจัยระยะที่ 2 ต่อไป ซึ่งในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดตุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี นี้นำเสนอเป็น 5 ตอน คือ

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. ผลการวิจัย

4.1 สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดตุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

4.2 ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดตุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำถามการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 มุ่งแสวงหาคำตอบสำหรับคำถามการวิจัยที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดตุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี เป็นอย่างไร

2. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่อง การตัดดุงไล่ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสาไห้ จังหวัด สระบุรี คืออะไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 นี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่อง การตัดดุงไล่ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี

2. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไทยวนเรื่อง การตัดดุงไล่ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอ เสาไห้ จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กรอบการวิจัย

ในการวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ยึดกรอบการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไทยวนเรื่อง การตัดดุงไล่ช้าง ตามแนวทางของกรอบในการดำเนินการวิจัย โดยแยกออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ความรู้เรื่องดุงไล่ช้าง
 - 1.1 ความเป็นมาของดุงไล่ช้าง
 - 1.2 ความสำคัญของดุงไล่ช้าง
2. การประคิษฐ์ดุงไล่ช้าง
 - 2.1 การพันดุงไล่ช้าง
 - 2.2 การตัดดุงไล่ช้าง
3. การใช้งานดุงไล่ช้าง

2. ประชากรมี 2 กลุ่ม คือ

2.1 ผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่อง การตัด ดุงไล่ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสาไห้ จังหวัด สระบุรี จำนวน 12 คน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่อง การ ตัดดุงไล่ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสาไห้ จังหวัด สระบุรี จำนวน 17 คน ประกอบด้วย

- 2.2.1 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 คน
- 2.2.2 ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน
- 2.2.3 ครูช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 2 คน
- 2.2.4 ผู้นำชุมชน จำนวน 1 คน
- 2.2.5 กรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน
- 2.2.6 ผู้เชี่ยวชาญด้านการตัดดุงไส้ช้าง จำนวน 1 คน
- 2.2.7 ผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวน จำนวน 2 คน
- 2.2.8 พระสงฆ์ จำนวน 1 รูป

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล 3 อย่างประกอบกัน คือ

3.1 แบบสอบถาม ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 12 คน

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ตัดแปลงและสร้างขึ้นโดยการศึกษา ค้นคว้าจาก ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน มีข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (check-list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องดุงไส้ช้างของนักเรียน โดยรูปแบบของข้อคำถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) เพื่อต้องการทราบถึงความรู้เรื่องดุงไส้ช้างของนักเรียน โดยคำถามเป็นแบบให้เลือกถูกผิด ทั้งหมด 17 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	ถูก	ให้ 1 คะแนน
-------	-----	-------------

คำตอบ	ผิด	ให้ 0 คะแนน
-------	-----	-------------

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องดุงไส้ช้างของนักเรียน โดยรูปแบบของข้อคำถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) เพื่อต้องการทราบถึงความคิดเห็นเรื่องดุงไส้ช้างของนักเรียน โดยคำถามเป็นแบบให้เลือกประมาณค่าตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert's scale) 5 ระดับ ทั้งหมด 10 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
-----------	-------------

มาก	ให้ 4 คะแนน
-----	-------------

ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
---------	-------------

น้อย	ให้ 2 คะแนน
------	-------------

น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน
------------	-------------

3.2 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ใช้วิธีการสัมภาษณ์ครูช่วงชั้นที่ 2 ผู้อำนวยการโรงเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเนื้อหาของคำถามเกี่ยวกับ ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดดุงไล่ช้าง ของนักเรียน ประกอบด้วยประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้ ปัญหาและความต้องการด้านความรู้เรื่อง ดุงไล่ช้าง ปัญหาและความต้องการด้านการประดิษฐ์ดุงไล่ช้าง ปัญหาและความต้องการด้านการ ใช้งานดุงไล่ช้าง

3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการตัดดุงไล่ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีทั้งหมด 4 ด้าน คือ

3.3.1 ด้านความสนใจและความกระตือรือร้น

3.3.2 ด้านการเสนอความคิดเห็นและการตอบคำถาม

3.3.3 ด้านความถูกต้องและความสวยงามของงาน

3.3.4 ด้านความสำเร็จและความรับผิดชอบในการทำงาน

เกณฑ์การให้คะแนน มี 3 ระดับ ดังนี้

ระดับดี ให้ 3 คะแนน

ระดับพอใช้ ให้ 2 คะแนน

ระดับปรับปรุง ให้ 1 คะแนน

3.4 วิธีการสร้างเครื่องมือ มีวิธีการดังนี้

3.4.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการ ตัดดุงไล่ช้าง โดยได้ศึกษาจากตำรา เอกสารและงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยต่างๆ และรวบรวม แล้วนำมาเป็นเอกสารประกอบในการสร้างเครื่องมือ

3.4.2 สร้างข้อคำถามตามขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวน เรื่องการตัดดุงไล่ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ซึ่งได้กำหนดไว้ 3 ประเด็น คือ ความรู้เรื่องดุงไล่ช้าง การประดิษฐ์ดุงไล่ช้าง และการใช้งานดุงไล่ช้าง

3.5 ตรวจสอบข้อคำถามและแก้ไขข้อความให้ถูกต้องตามโครงสร้างและ เนื้อหาผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งที่เป็น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ดังนี้

3.5.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยการ นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ ได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภูมิ ปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดดุงไล่ช้าง และนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญา

ท้องถิ่นรวมจำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงทางโครงสร้าง และเนื้อหาแล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(index of item-objective congruence: IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum X}{N}$$

โดย IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การพิจารณาเลือกข้อคำถามโดยใช้เกณฑ์ในต่อไปนี

- เห็นด้วยว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้ 1 คะแนน
- ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้ 0 คะแนน
- ไม่เห็นด้วยว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้ -1 คะแนน

คำนวณค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่มีความสอดคล้องกับ

จุดประสงค์ของการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดตุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ซึ่งข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 คัดไว้ใช้ได้ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ได้ตัดทิ้งไป และได้แก้ไขบางส่วนของข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้ในช่องหมายเหตุ เพราะฉะนั้นข้อคำถามในแบบสอบถามทั้งหมดจึงมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

3.5.2 หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย โดยนำไปใช้ทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาดินใต้ โรงเรียนบ้านหนองกระเบา และโรงเรียนวัดห้วยหวาย จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85

3.5.3 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant interview) โดยกำหนดผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดตุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 16 คน ประกอบด้วย ครูช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 คน รวม 16 คน การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ครูช่วงชั้นที่ 2 ผู้อำนวยการโรงเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยจนครบทุกประเด็นการสัมภาษณ์ โดยใช้เวลาเฉลี่ยประมาณคนละ 15 นาที ทั้งนี้ได้ดำเนินการในวันที่ 5 มกราคม 2552

3.5.4 การจัดบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีจดเนื้อหาสำคัญไว้เป็นแนวทางเมื่อสิ้นสุดประเด็นการสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็น ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นผู้ให้สัมภาษณ์ฟังเพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ได้ยืนยันข้อมูลอีกครั้งและทำในแนวลักษณะเดียวกันจนครบทุกคน

3.5.5 การปิดการสัมภาษณ์ เมื่อสัมภาษณ์ครบทุกประเด็นแล้ว ผู้วิจัยได้ขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่าน พร้อมทั้งขอที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้เพื่อความสะดวกในกรณีที่ต้องการความชัดเจนข้อมูลบางประการเพิ่มเติมภายหลัง

3.5.6 แบบสังเกต ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการตัดคุงไส้ข้างเพื่อสังเกตความเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังการวิจัยครอบคลุม 4 ด้าน คือ

3.5.6.1 ด้านความสนใจและความกระตือรือร้น

3.5.6.2 ด้านการเสนอความคิดเห็นและการตอบคำถาม

3.5.6.3 ด้านความถูกต้องและความสวยงามของงาน

3.5.6.4 ด้านความสำเร็จและความรับผิดชอบในการทำงาน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

4.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นไปแจกจ่ายให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 12 คน ในวันที่ 5 มกราคม 2552 และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามในวันที่ 6 มกราคม 2552 ได้แบบสอบถามคืนมาครบทั้งหมด 12 ชุด

4.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant interview) คือ ครูช่วงชั้นที่ 2 ผู้อำนวยการโรงเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดคุงไส้ข้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรีตามกรอบแนวคิดการวิจัยโดยครอบคลุมกรอบแนวคิดของการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดคุงไส้ข้าง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้เรื่องคุงไส้ข้าง การประดิษฐ์คุงไส้ข้าง และการใช้งานคุงไส้ข้าง โดยกำหนดผู้ให้สัมภาษณ์สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาและความต้องการการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดคุงไส้ข้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 12 คน ครูช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่จะนำมาประมวลวิเคราะห์ประกอบ

4.3 แบบสังเกต ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการตัดดุงไส้ช้างเพื่อสังเกตความเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังการวิจัยครอบคลุม 4 ด้าน คือ

- 4.3.1 ด้านความสนใจและความกระตือรือร้น
- 4.3.2 ด้านการเสนอความคิดเห็นและการตอบคำถาม
- 4.3.3 ด้านความถูกต้องและความสวยงามของงาน
- 4.3.4 ด้านความสำเร็จและความรับผิดชอบในการทำงาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสรุปประเด็นสำคัญๆ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดดุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

เกณฑ์ในการพิจารณาแบบสอบถาม ดังนี้

- ด้านความรู้ การประดิษฐ์ และการใช้งานดุงไส้ช้าง

ร้อยละจำนวนผู้ตอบถูก	ระดับความรู้
80 - 100	มาก
50 - 79	ปานกลาง
0 - 49	น้อย

- ด้านความเห็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดดุงไส้ช้าง

ระดับความเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การแปลความหมายของคะแนนพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของจำนวนทั้งหมดตามขอบเขตคะแนน ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

- ด้านพฤติกรรม

ได้คัดเลือกพฤติกรรมการตัดดุงไส้ช้างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นปัญหาจาก 3 อันดับแรกโดยการแจกน้ำหนักค่าเฉลี่ย ดังนี้

2.50 – 3.00 ดี

1.50 – 2.49 พอใช้

1.00 – 1.49 ปรับปรุง

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งได้ตรวจสอบแล้วนำมาวิเคราะห์ประกอบกัน โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวน เรื่องการตัดดุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกข้อมูลชนิดต่างๆ ก่อนแล้วจึงพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลอธิบายถึงความสัมพันธ์และสาเหตุของปรากฏการณ์ โดยยึดกรอบแนวคิดการวิจัยเป็นหลัก

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดดุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดดุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี สรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย ที่ตอบแบบสอบถามมีลักษณะ ดังนี้

1. เพศ ส่วนใหญ่ เพศชาย ร้อยละ 58.3 เพศหญิง ร้อยละ 41.7

2. อาชีพบิดา ส่วนใหญ่ รับจ้างและเกษตรกร ร้อยละ 33.3 รองลงมา ค้าขาย และลูกจ้างบริษัท

3. อาชีพมารดา ส่วนใหญ่ รับจ้างและเกษตรกร ร้อยละ 33.3 รองลงมา แม่บ้าน และลูกจ้างบริษัท

4. การตั้งบ้านเรือน ส่วนใหญ่ อยู่ในเขตหมู่บ้านม่วงฝ้าย ร้อยละ 50.0 อยู่นอกเขตหมู่บ้านม่วงฝ้าย ร้อยละ 50.0

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยในเรื่องการตัดดุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัยได้คัดเลือกระดับความรู้เรื่องการตัดดุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย ที่มีระดับความรู้ น้อย ดังปรากฏผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตาราง 1 ร้อยละและระดับความรู้เรื่องดุงไส้ช้างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย

ความรู้เรื่องดุงไส้ช้าง	ร้อยละของผู้ตอบถูก	ระดับความรู้
1. ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงความรู้และประสบการณ์ของคนในท้องถิ่นที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา	41.2	น้อย
2. ดุงเป็นภาษาถิ่นภาคเหนือ หมายถึงธงในภาษาไทยภาคกลาง	11.8	น้อย
3. ดุงหรือธง หมายถึงผืนผ้าเท่านั้น โดยมากเป็นสี่และรูปต่าง ๆ ทำด้วยกระดาษหรือผ้า	17.6	น้อย
4. ดุงมีลักษณะเป็นแผ่น ใช้ห้อยลงมาโดยผูกติดกับปลายไม้หรือปลายเสา	11.8	น้อย
5. ดุงไส้ช้างมีลักษณะเป็นพวง รูปร่างคล้ายจอมแหหรือปรังค์	29.4	น้อย
6. ดุงไส้ช้างมีชื่อเรียกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เช่น ชาวเชียงใหม่เรียกดุงไส้ช้าง ชาวภาคกลางเรียกพวงลูกมะโหด ชาวลำปางเรียกดุงพญาอ	11.8	น้อย
7. ดุงหรือธงนั้นปรากฏหลักฐานมานาน พัฒนารูปแบบไปตามความเชื่อของคนในสังคมนั้นๆ	17.6	น้อย
8. ชาวไทยวนให้ความเคารพนับถือดุงเป็นของสูงชนิดหนึ่งในฐานะสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมอันเก่าแก่	29.4	น้อย

จากตาราง 1 ระดับความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องการตัดดุงไส้ช้าง พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงความรู้และประสบการณ์ของคนในท้องถิ่นที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา ดุง

เป็นภาษาถิ่นภาคเหนือ และภาษาไทยภาคกลาง ดุงหรือธง หมายถึงผืนผ้าเท่านั้น โดยมากเป็นสีและรูปร่างต่างๆทำด้วยกระดาษหรือผ้า ดุงมีลักษณะเป็นแผ่น ใช้ห้อยลงมาโดยผูกติดกับปลายไม้หรือปลายเสา ดุงไส้ข้างมีลักษณะเป็นพวง รูปร่างคล้ายจอมแหหรือปรางค์ ดุงไส้ข้างมีชื่อเรียกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เช่น ชาวเชียงใหม่เรียกดุงไส้ข้าง ชาวภาคกลางเรียกพวงลูกมะโหด ชาวลำปางเรียกดุงพญายอ ดุงหรือธงนั้นปรากฏหลักฐานมานาน พัฒนารูปแบบไปตามความเชื่อของคนในสังคมนั้นๆ ชาวไทยวนให้ความเคารพนับถือดุงเป็นของสูงชนิดหนึ่งในฐานะสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมอันเก่าแก่ นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

ตาราง 2 ร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดุงไส้ข้างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

ความรู้เรื่องการประดิษฐ์ดุงไส้ข้าง	ร้อยละของผู้ตอบถูก	ระดับความรู้
1. การประดิษฐ์ดุงไส้ข้างเป็นประเพณีของทางภาคเหนือที่ต้องมีการประดับดุงเนื่องในงานพิธีต่างๆ เช่น สงกรานต์ เป็นต้น	35.3	น้อย
2. อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ดุงไส้ข้างประกอบด้วย กระดาษว่าสีต่างๆ กาว เข็มสอย กรรไกร ด้าย เรียวไม้หรือกิ่งไม้	23.5	น้อย
3. การตัดเริ่มจากนำกระดาษสีมาตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านเท่าจำนวน 2 แผ่นๆละสี	17.6	น้อย
4. นำกระดาษที่ตัดแล้วมาพับทบแยงมุมเป็นรูปสามเหลี่ยมพับทบครึ่ง 4 ครั้ง	17.6	น้อย
5. ใช้กรรไกรตัดกระดาษสลับห่างกันประมาณ 1 ซม. โดยไม่ให้ขาดออกจากกัน	35.3	น้อย
6. คลี่กระดาษที่ตัดแล้วออกเป็นสี่เหลี่ยม ตัดกระดาษเปล่าเป็นวงกลมไปติดตรงกลาง ใช้ด้ายร้อยตรงปลายยอดไว้ให้แน่น	17.6	น้อย
7. พลิกกระดาษเอาด้านในออกแล้วนำไปแขวนกับกิ่งไม้	11.8	น้อย

จากตาราง 2 ระดับความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดุงไส้ข้างของนักเรียน พบว่า การประดิษฐ์ดุงไส้ข้างเป็นประเพณีของทางภาคเหนือที่ต้องมีการประดับดุงเนื่องในงานพิธีต่างๆ เช่น งานสงกรานต์ เป็นต้น อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ดุงไส้ข้างประกอบด้วย กระดาษว่าสีต่างๆ กาว เข็มสอย กรรไกร ด้าย เรียวไม้หรือกิ่งไม้ การตัดเริ่มจากนำกระดาษสีมาตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านเท่า จำนวน 2 แผ่นๆละสี นำกระดาษที่ตัดแล้วมาพับทบแยงมุมเป็นรูปสามเหลี่ยม

พับทบครึ่ง 4 ครั้ง ใช้กรรไกรตัดกระดาษสลับห่างกันประมาณ 1 ซม. โดยไม่ให้ขาดออกจากกัน คลี่กระดาษที่ตัดแล้วออกเป็นสี่เหลี่ยม ตัดกระดาษเปล่าเป็นวงกลมไปติดตรงกลาง ใช้ด้ายร้อยตรงปลายยอดไว้ให้แน่น พลิกกระดาษเอาด้านในออกแล้วนำไปแขวนกับกิ่งไม้หรือราวใฝ่ นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

ตาราง 3 ร้อยละและระดับความรู้เกี่ยวกับการใช้งานตุ่งไส้ช้างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

ความรู้เรื่องการใช้งานตุ่งไส้ช้าง	ร้อยละของผู้ตอบถูก	ระดับความรู้
1. ตุ่งไส้ช้างใช้ถือร่วมขบวนแห่ครีวทานเข้าวัด ระดับธรรมาสน์ หรือปักเจดีย์ทรายช่วงสงกรานต์	47.1	น้อย
2. บางท้องถิ่นจะใช้ตุ่งไส้ช้างประดับตกแต่งปราสาทศพคนตาย เพื่อความสวยงาม	29.4	น้อย

จากตาราง 3 ระดับความรู้เกี่ยวกับการใช้งานตุ่งไส้ช้างของนักเรียน พบว่า ตุ่งไส้ช้างใช้ถือร่วมขบวนแห่ครีวทานเข้าวัด ระดับธรรมาสน์ หรือปักเจดีย์ทรายช่วงสงกรานต์ นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย บางท้องถิ่นจะใช้ตุ่งไส้ช้างประดับตกแต่งปราสาทศพคนตายเพื่อความสวยงาม นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับการตัดตุ่งไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้คัดเลือกความเห็นด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องการตัดตุ่งไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย ที่มีระดับความรู้ น้อย จึงปรากฏผลตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตาราง 4 ร้อยละของระดับความเห็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดตุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

ข้อคำถาม	ระดับความเห็น					ค่าเฉลี่ย (μ)	แปลผล
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)		
1. คนไทยวนถือว่าการบูชาตุงไส้ช้างเป็นการบูชาที่มีอาณิสย์มาก	10.0	10.0	70.0	10.0	0	3.20	ปานกลาง
2. ตุงเป็นเครื่องหมายแห่งความมีสิริมงคล	10.0	40.0	30.0	20.0	0	3.40	ปานกลาง
3. ตุงไส้ช้างเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าภาคภูมิใจและน่านุรักษ์ไว้	40.0	10.0	40.0	10.0	0	3.80	มาก
4. การที่จะอนุรักษ์ตุงไส้ช้างไม่ให้สูญหายไป ทุกคนต้องช่วยกัน	40.0	20.0	30.0	10.0	0	3.90	มาก
5. ข้าพเจ้าในฐานะลูกหลานไทยวนเห็นคุณค่าของตุงไส้ช้าง ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ	40.0	20.0	30.0	10.0	0	3.90	มาก
6. หากไม่มีการอนุรักษ์ไว้ ตุงไส้ช้างอาจสูญหายไปจากวิถีชีวิตคนไทยวนในที่สุด	30.0	20.0	30.0	10.0	10.0	3.40	ปานกลาง
7. นอกจากจะเป็นการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมแล้ว การตัดตุงไส้ช้างยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อีกด้วย	40.0	10.0	30.0	20.0	0	3.70	มาก

ตาราง 4(ต่อ)

ข้อคำถาม	ระดับความเห็น						แปลผล
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย (μ)	
8. ข้าพเจ้ามีความพอใจและสนใจในการตัดดุงไส้ช้าง	10.0	40.0	40.0	10.0	0	3.50	ปานกลาง
9. ข้าพเจ้ามีความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องการตัดดุงไส้ช้าง	10.0	30.0	50.0	10.0	0	3.40	ปานกลาง
10. ข้าพเจ้ายินดีให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์การตัดดุงไส้ช้าง	10.0	40.0	50.0	0	0	3.60	มาก

จากตาราง 4 ความเห็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดดุงไส้ช้าง ของนักเรียนพบว่า ระดับความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 4 รายการคือ ดุงไส้ช้างเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำภาคภูมิใจและนำอนุรักษ์ไว้ การที่จะอนุรักษ์ดุงไส้ช้างไม่ให้สูญหายไป ทุกคนต้องช่วยกัน ข้าพเจ้าในฐานะลูกหลานไทยวนเห็นคุณค่าของดุงไส้ช้าง ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ นอกจากจะเป็นการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมแล้ว การตัดดุงไส้ช้างยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อีกด้วย ระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก 3 รายการคือ ดุงเป็นเครื่องหมายแห่งความมีสิริมงคล ข้าพเจ้ามีความพอใจและสนใจในการตัดดุงไส้ช้าง ข้าพเจ้ามีความพอใจและสนใจในการตัดดุงไส้ช้าง ระดับความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 5 รายการคือ คนไทยวนถือว่าการบูชาด้วยดุงเป็นการบูชาที่มีอันสงฆ์มาก ดุงไส้ช้างเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำภาคภูมิใจและนำอนุรักษ์ไว้ ข้าพเจ้ามีความพอใจและสนใจในการตัดดุงไส้ช้าง ข้าพเจ้ามีความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องการตัดดุงไส้ช้าง ข้าพเจ้ายินดีให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์การตัดดุงไส้ช้าง

ตอนที่ 4 แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการตัดดุงไส้ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ดังปรากฏผลตามตารางที่ 5 ดังนี้

ตาราง 5 ร้อยละของระดับพฤติกรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

รายการ	ระดับพฤติกรรม				
	ดี (ร้อยละ)	พอใช้ (ร้อยละ)	ปรับปรุง (ร้อยละ)	ต่ำเฉลี่ย (μ)	แปลผล
ความสนใจและความกระตือรือร้น	25.0	33.3	41.7	1.83	พอใช้
การเสนอความคิดเห็นและการตอบ คำถาม	00.0	50.0	50.0	1.50	พอใช้
ความถูกต้องของงานและความ สวยงามของงาน	00.0	66.7	33.3	1.68	พอใช้
ความสำเร็จของงานและความ รับผิดชอบในการทำงาน	00.0	58.3	41.7	1.58	พอใช้

จากตาราง 5 แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ด้านความสนใจและความกระตือรือร้นอยู่ในระดับพอใช้ ด้านการเสนอความคิดเห็นและการตอบคำถามอยู่ในระดับพอใช้ ด้านความถูกต้องของงานและความสวยงามของงานอยู่ในระดับพอใช้ ด้านความสำเร็จของงานและความรับผิดชอบในการทำงานอยู่ในระดับพอใช้

2. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการอนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดดุงไล่ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการด้านความรู้เรื่องการตัดดุงไล่ช้าง การประดิษฐ์ดุงไล่ช้าง และการใช้งานดุงไล่ช้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยทำการสัมภาษณ์ครูช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ตามประเด็นคำถาม ได้คำตอบ ดังนี้

1. ทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมความรู้เรื่องการตัดดุงไล่ช้างในโรงเรียนหรือไม่ หากมีได้แก่อะไรบ้าง

- มี โดยทางโรงเรียนได้มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ในการทำดุงไล่ช้างและสิ่งประดิษฐ์อื่นๆ

2. ที่ผ่านมามีท่านคิดว่านักเรียนมีปัญหาความรู้เรื่องการตัดดุงไล่ช้างหรือไม่ หากมีได้แก่อะไรบ้าง

- มีปัญหาอยู่บ้าง เช่น ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในขั้นตอนการเตรียมการตัดรวมทั้งอุปกรณ์ในการประดิษฐ์มีไม่เพียงพอ

3. ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาด้านความรู้เรื่องการตัดดุงไส้ช้างหรือไม่ ถ้ามีมีอย่างไรบ้าง

- ยังไม่มี

4. ท่านต้องการใช้วิธีใดในการแก้ไขปัญหาด้านความรู้เรื่องการตัดดุงไส้ช้างมากที่สุด เพราะอะไรจึงเลือกใช้วิธีนี้

- ต้องการให้มีผู้เชี่ยวชาญหรือปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องการตัดดุงไส้ช้างมาให้ความรู้อย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน เพราะจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องและสามารถปฏิบัติได้จริง

5. ทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมการประดิษฐ์ดุงไส้ช้างในโรงเรียนหรือไม่ หากมีได้แก่อะไรบ้าง

- มี โดยทางโรงเรียนได้มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ในการประดิษฐ์ดุงไส้ช้าง

6. ที่ผ่านมามีท่านคิดว่านักเรียนมีปัญหาการประดิษฐ์ดุงไส้ช้างหรือไม่ หากมีได้แก่อะไรบ้าง

- มี โดยนักเรียนส่วนมากทำไม่ค่อยได้ อีกทั้งยังขาดสื่อและอุปกรณ์การประดิษฐ์ดุงไส้ช้าง

7. ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาด้านการประดิษฐ์ดุงไส้ช้างหรือไม่ ถ้ามีมีอย่างไรบ้าง

- มี โดยให้เน้นกระบวนการคิดว่าจะทำอะไร อย่างไร มีอะไรอำนวยความสะดวกบ้าง

8. ท่านต้องการใช้วิธีใดในการแก้ไขปัญหาด้านการประดิษฐ์ดุงไส้ช้างมากที่สุด เพราะอะไรจึงเลือกใช้วิธีนี้

- การจัดทำสื่อการสอนวิธีการประดิษฐ์ดุงไส้ช้างที่ถูกต้องซึ่งจะทำให้ผลงานออกมามีความถูกต้องและสวยงาม

9. ที่ผ่านมามีทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมการใช้งานดุงไส้ช้างในโรงเรียนหรือไม่ หากมีได้แก่อะไรบ้าง

- ไม่มี

10. ที่ผ่านมามีท่านคิดว่านักเรียนมีปัญหาการใช้งานดุงไส้ช้างหรือไม่ หากมีได้แก่อะไรบ้าง

- มี เนื่องจากขาดการส่งเสริมและวิทยากรผู้ให้ความรู้

11. ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาด้านการใช้งานดุงไส้ช้างหรือไม่ ถ้ามีมีอย่างไรบ้าง

- มี โดยการส่งเสริมให้นักเรียนนำผลงานไปประดับในงานประเพณีท้องถิ่นต่าง ๆ

12. ท่านต้องการใช้วิธีใดในการแก้ไขปัญหาด้านการจ้างงานผู้สูงอายุมากที่สุด เพราะอะไรจึงเลือกใช้วิธีนี้

- เชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ ชยันสอน ไม่หวังวิชา และถ่ายทอดเป็น มาถ่ายทอดความรู้ อีกทั้งจัดทำสื่อการสอนที่เป็นแบบแผนให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตาม ซึ่งจะทำการเรียนรู้เกิดผลสัมฤทธิ์

การสัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย จำนวน 12 คน ตามประเด็นคำถามได้คำตอบ ดังนี้

1. ที่ผ่านมาจากโรงเรียนได้มีการส่งเสริมความรู้เรื่องการตัดตุ้งไส้ข้างให้กับนักเรียนบ้างหรือไม่ หากมีได้แก่อะไรบ้าง

- มี โดยทางโรงเรียนได้เชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ในการตัดตุ้งไส้ข้าง

2. ที่ผ่านมานักเรียนมีปัญหาความรู้เรื่องการตัดตุ้งไส้ข้างหรือไม่ หากมีได้แก่อะไรบ้าง

- มี เพราะผู้เชี่ยวชาญที่มาสอนสอนเร็วเกินไปและไม่ค่อยรู้เรื่อง

3. นักเรียนต้องการใช้วิธีใดในการแก้ไขปัญหาด้านความรู้เรื่องการตัดตุ้งไส้ข้างมากที่สุด เพราะอะไรจึงเลือกใช้วิธีนี้

- ต้องการให้มีการสอนในโรงเรียนโดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญที่ถ่ายทอดความรู้ได้ชัดเจนมาให้ความรู้และจัดการเรียนการสอน

4. ทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมการประดิษฐ์ตุ้งไส้ข้างให้กับนักเรียนบ้างหรือไม่ หากมีได้แก่อะไรบ้าง

- มี โดยทางโรงเรียนได้มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ในการประดิษฐ์ตุ้งไส้ข้าง

5. ที่ผ่านมานักเรียนมีปัญหาการประดิษฐ์ตุ้งไส้ข้างหรือไม่ หากมีได้แก่อะไรบ้าง

- มี เพราะว่าไม่ค่อยเข้าใจขั้นตอนการประดิษฐ์ เช่นการพับ การตัด และการคลี่กระดาษ ทำให้ผลงานออกมาไม่สวยงาม

6. นักเรียนต้องการใช้วิธีใดในการแก้ไขปัญหาด้านการประดิษฐ์ตุ้งไส้ข้างมากที่สุด เพราะอะไรจึงเลือกใช้วิธีนี้

- ต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนวิธีการประดิษฐ์ตุ้งไส้ข้างที่ถูกต้อง เพราะไม่ค่อยเข้าใจ

7. ที่ผ่านมาจากโรงเรียนได้มีการส่งเสริมการใช้งานถุงใส่ข้างหรือไม่ หากมีได้แก่อะไรบ้าง

- มี โดยให้นำไปประดับในชั้นเรียน

8. ที่ผ่านมานักเรียนมีปัญหาการใช้งานถุงใส่ข้างบ้างหรือไม่ หากมีได้แก่อะไรบ้าง

- มี เพราะนอกจากเอามาประดับในชั้นเรียนแล้วก็ไม่ได้นำไปเผยแพร่ที่อื่น

สรุปได้ว่า สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดถุงใส่ข้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี นั้นมีความสำคัญและเป็นหน้าที่ของผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ ฝ่ายจะต้องร่วมกันแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านความรู้เรื่องการตัดถุงใส่ข้าง การประดิษฐ์ถุงใส่ข้าง และการใช้งานถุงใส่ข้าง ซึ่งปัญหาเหล่านั้นผู้วิจัยจะได้นำเสนอปัญหาที่สำคัญ ตามตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดถุงใส่ข้าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

ประเด็นที่ศึกษา	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ความต้องการในการพัฒนา
ความรู้เรื่องถุงใส่ข้าง	นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย ในเรื่องต่อไปนี้ 1. ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ของคนในท้องถิ่นที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา 2. ถุงเป็นภาษาถิ่นภาคเหนือ และภาษาไทยภาคกลาง 3. ถุงหรือซอง หมายถึง ผืนผ้าเท่านั้น โดยมากเป็นสีและรูปต่างๆ ทำด้วยกระดาษหรือผ้า	1. ขาดการศึกษาเรียนรู้ที่ถูกต้อง 2. ขาดผู้เชี่ยวชาญมาถ่ายทอดความรู้ 3. ไม่มีเอกสารการเรียนการสอน 4. นักเรียนไม่ค่อยให้ความสนใจ	1. มีผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ 2. จัดทำแผนการสอน 3. จัดให้มีการเรียนรู้อย่างถูกต้อง

ตาราง 6 (ต่อ)

ประเด็นที่ศึกษา	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ความต้องการในการพัฒนา
ความรู้เรื่องตุ้งไต้ช้าง	<p>4. ตุ้งมีลักษณะเป็นแผ่น ไข่ห้อยลงมาโดยผูกติดกับปลายไม้หรือปลายเสา</p> <p>5. ตุ้งไต้ช้างมีลักษณะเป็นพวงรูปร่างคล้ายจอมแหหรือปรางค์</p> <p>6. ตุ้งไต้ช้างมีชื่อเรียกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เช่น ชาวเชียงใหม่เรียกตุ้งไต้ช้าง ชาวภาคกลางเรียกพวงลูกมะโหดร ชาวลำปางเรียกตุ้งพญายอ</p> <p>7. ตุ้งหรือธงนั้นปรากฏหลักฐานมานาน พัฒนารูปแบบไปตามความเชื่อของคนในสังคมนั้นๆ</p> <p>8. ชาวไทยวนให้ความเคารพนับถือตุ้งเป็นของสูงชนิดหนึ่งในฐานะสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมอันเก่าแก่</p>		
การประดิษฐ์ตุ้งไต้ช้าง	<p>สภาพปัจจุบัน</p> <p>นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อย ในเรื่องต่อไปนี้</p> <p>1. การประดิษฐ์ตุ้งไต้ช้างเป็นประเพณีของทางภาคเหนือที่ต้องมีการประดับตุ้งเนื่องในงานพิธีต่างๆ เช่น สงกรานต์ เป็นต้น</p> <p>2. อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ตุ้งไต้ช้างประกอบด้วย กระดาษว่าวสีต่างๆ กาว เข็มสอย กรรไกร ด้าย เรียวไผ่หรือกิ่งไผ่</p>	<p>ปัญหา</p> <p>1.ขาด การศึกษาเรียนรู้ที่ถูกต้อง</p> <p>2.ขาดผู้เชี่ยวชาญมาถ่ายทอดความรู้</p> <p>3.ไม่มีเอกสารการเรียนรู้การสอน</p> <p>4.นักเรียนไม่ค่อยให้ความสนใจ</p>	<p>ความต้องการในการพัฒนา</p> <p>1.มีผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้</p> <p>2.จัดทำแผนการสอน</p> <p>3.ฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญและเกิดความสวยงาม</p>

ตาราง 6 (ต่อ)

ประเด็นที่ ศึกษา	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ความต้องการ ในการพัฒนา
การประดิษฐ์ ตุ๊กไม้ช้าง	<p>3. นำกระดาษสีมาตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านเท่าจำนวน 2 แผ่นๆ ละสี่</p> <p>4. นำกระดาษที่ตัดแล้วมาพับทแยงมุมเป็นรูปสามเหลี่ยมพับทบครึ่ง 4 ครั้ง</p> <p>5. ใช้กรรไกรตัดกระดาษสลับห่างกันประมาณ 1 ซม. โดยไม่ให้ขาดออกจากกัน</p> <p>6. คลี่กระดาษที่ตัดแล้วออกเป็นสี่เหลี่ยม ตัดกระดาษเปล่าเป็นวงกลมไปติดตรงกลาง ใช้ด้ายร้อยตรงปลายยอดไว้ให้แน่น</p> <p>7. พลิกระดาษเอาด้านในออกแล้วนำไปแขวนกับกิ่งไม้หรือราวไม้</p>		
การใช้งาน ตุ๊กไม้ช้าง	<p>สภาพปัจจุบัน</p> <p>นักเรียนมีความรู้อยู่ในระดับ น้อยในเรื่องต่อไปนี้</p> <p>1. ตุ๊กไม้ช้างใช้ถือร่วมขบวนแห่ครุฑทวนเข้าวัด ประดับธรรมาสณีหรือปักเจดีย์ทรายช่วงสงกรานต์</p> <p>2. บางห้องที่จะใช้ตุ๊กไม้ช้างประดับตกแต่งปราสาทศพคนตายเพื่อความสวยงาม</p>	<p>ปัญหา</p> <p>1. นักเรียนไม่เคยนำไปเผยแพร่</p> <p>2. นักเรียนไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญรวมทั้งประโยชน์ใช้สอย</p> <p>3. ขาดการส่งเสริมที่จริงจังและต่อเนื่อง</p>	<p>ความต้องการ</p> <p>ในการพัฒนา</p> <p>ความต้องการ</p> <p>ในการพัฒนา</p> <p>1. ส่งเสริมให้มีการนำไปใช้และเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง</p>